

Tværfagligt
dansk-/billedkunst
undervisning
med tegneserier som
springbræt

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	3
UNDERSØGELSENS RELEVANS	3
UNDERSØGELSENS RELEVANS FOR FOLKESKOLENS FORMÅL	3
UNDERSØGELSENS RELEVANS FOR DANSKFAGET	4
UNDERSØGELSENS RELEVANS FOR BILLEDKUNSTFAGET	5
REFLEKSIONER OVER UNDERSØGELSEN	5
DIDAKTISK MODEL	5
KORT DIDAKTISK ANALYSE.....	8
REFLEKSION FØR TIMEN.....	9
REFLEKSION OVER TEORI.....	9
EVALUERING AF UNDERSØGELSEN.....	11
HVAD GIK GODT?.....	12
HVAD KUNNE HAVE GÅET BEDRE?.....	13
HVAD VIL JEG GØRE ANDERLEDES NÆSTE GANG?.....	13
KONKLUSION	14
LITTERATURLISTE	15
BILAG	16
LEKTIONSPLAN	16
OBSERVATIONSSKEMA <i>BILAG 2</i>	18
PIXTON TEGNESERIE MED BESKRIVELSE AF KOMPOSITION.	20
STORYBOARD TIL GRUPPERNE.	21
TEGNESERIE SKABELON	22
ELEVPRODUKTIONER	23

Indledning

Jumbobøger er ofte den første bog vi læser, og hvor giver det god mening. For hvad er bedre end flotte farver, kort letlæselig tekst og visuelle indtryk? Når elever arbejder med litteratur, er tegneserier en anderledes og sjov del af den. Det er en kort historie, som bliver fortalt i korte sætninger, så de skal være kreative med deres sprog, samtidig med, at de skal tænke over kompositionen. I de små firkanter skal der være dybde, et tema og en tydelig historie. Det er noget, som også går igen i anden slags litteratur, men i tegneserier sker det på en anderledes måde, hvor farver og ansigtsudtryk spiller en stor rolle. At lave sin egen tegneserie kræver fantasi, en god forestilling, en tydelig plan og kreativitet. Ting som ofte fanger eleverne, og dermed giver dem lyst til at lære og skabe.

Som Lene Tanggaard siger i teksten "Kan man lære at være kreativ?" går kreativitet og læring hånd i hånd.

"det er sandsynligt, hævder jeg, at kreativitet i en eller anden forstand forudsætter læring, fordi det at have lært om den grundlæggende viden inden for bestemte praksisfællesskaber og at have lært at analysere, skabe synteser, se nye muligheder, købe billigt og sælge dyrt udgør en forudsætning eller en objektiv betingelse for at kunne anerkendes som kreativ."

(Tanggaard, 2009, s. 33) Det er altså vigtigt at lade kreativiteten flyde i undervisningen, og skabe et rum for det (Undervisningsministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet, 2020).

Derfor lyder mit undersøgelsesspørgsmål:

Hvordan planlægges, gennemføres, evalueres og udvikles tværfagligt dansk-/billedkunst undervisning i mellemtrinnet i tegneserier og komposition, hvor eleverne instrueres via digitale produktioner?

Undersøgelsens relevans

Undersøgelsens relevans for folkeskolens formål

Dette forløb skal være med til give noget variation i undervisningen, samt koble to forskellige fag sammen, for at skabe en bro imellem dem. De får lov til at være kreative og bruge deres

fantasi, samtidig med at de bliver trænet i komposition. Fremstilling af et produkt forbinder teori og praksis, da de skal bruge deres teori, til at skabe produktet (Tanggaard, 2009, s. 51). Kreativitet kommer ind, når man skal tage noget teori, og se på det med nye vinkler og nye muligheder (Tanggaard, 2009, s. 39). Det er her vi ser børns kreativitet blomstre, da de skal bruge deres fantasi og fordybe sig i deres produkt.

§1 stk. 2 *”Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle”* (Undervisningsministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet, 2020).

Eleverne skal fordybe sig i deres tegneserie og bruge deres fantasi og kreativitet, og selv lave et produkt de er inspireret til at lave. De skal arbejde i små grupper, hvor de skal bruge deres kreativitet, bidrage og anerkende idéer (Tanggaard, 2009, s. 33). På den måde skal de kunne arbejde i grupper, men samtidig selv tage stilling og handle.

Undersøgelsens relevans for danskfaget

Eleverne skal arbejde med en anderledes måde at udtrykke sig på, da vi skal arbejde med tegneserier. Det er en anden form for litteratur, hvor de skal bruge sproget personligt og i samspil med andre, da de arbejder i grupper. De skal indleve sig i deres tegneserier, og ved hjælp af korte sætninger beskrive en historie. De skal bruge tegneseriens opbyggelse og komposition, samt tænke den æstetiske sammenhæng.

Stk. 2. *”Eleverne skal i faget dansk styrke deres beherskelse af sproget og fremme deres lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre. Eleverne skal udvikle en åben og analytisk indstilling til samtidens og andre perioders og kulturers udtryksformer. Eleverne skal i faget dansk udvikle deres udtryks- og læseglæde og kvalificere deres indlevelse og indsigt i litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation.”* (Undervisningsministeriet, Fagets formål dansk, 2019) Det er en anderledes måde at arbejde med litteratur på, som kræver indlevelse, og en ny måde at bruge sprog og kommunikation på.

Undersøgelsens relevans for billedkunstfaget

Ved at lave tegneserier, arbejder eleverne med en kunstform, hvor de skal udtrykke sig gennem tegninger og andre visuelle former. Målet med dette er at de skal lære at kommunikere i en sammenhæng mellem billeder og ord.

I formål for faget billedkunst står der i stk. 2. *"Eleverne skal i arbejdet med plane, rumlige og digitale billeder tilegne sig færdigheder i og viden om kunst, medier og andre visuelle udtryks- og kommunikations-former som grundlag for at udtrykke sig gennem billeder og andre visuelle former"* (Børne- og undervisningsministeriet, 2019). Det er med udgangspunkt i arbejdet med plane billeder og viden om visuelle kommunikationsformer, at jeg har valgt tegneserier som det kreative fokus i dette forløb.

Ligeså i fagets formål stk. 2 står der at vi skal arbejde med digitale billeder, og jeg har derfor lavet en digital tegneserie, som jeg vil bruge i indledningen af forløbet, til at instruere eleverne ved hjælp af min digitale produktion. Det vil vise dem hvordan en digital tegneserie ser ud, og dermed give dem inspiration til det videre arbejde.

Refleksioner over undersøgelsen

Didaktisk model

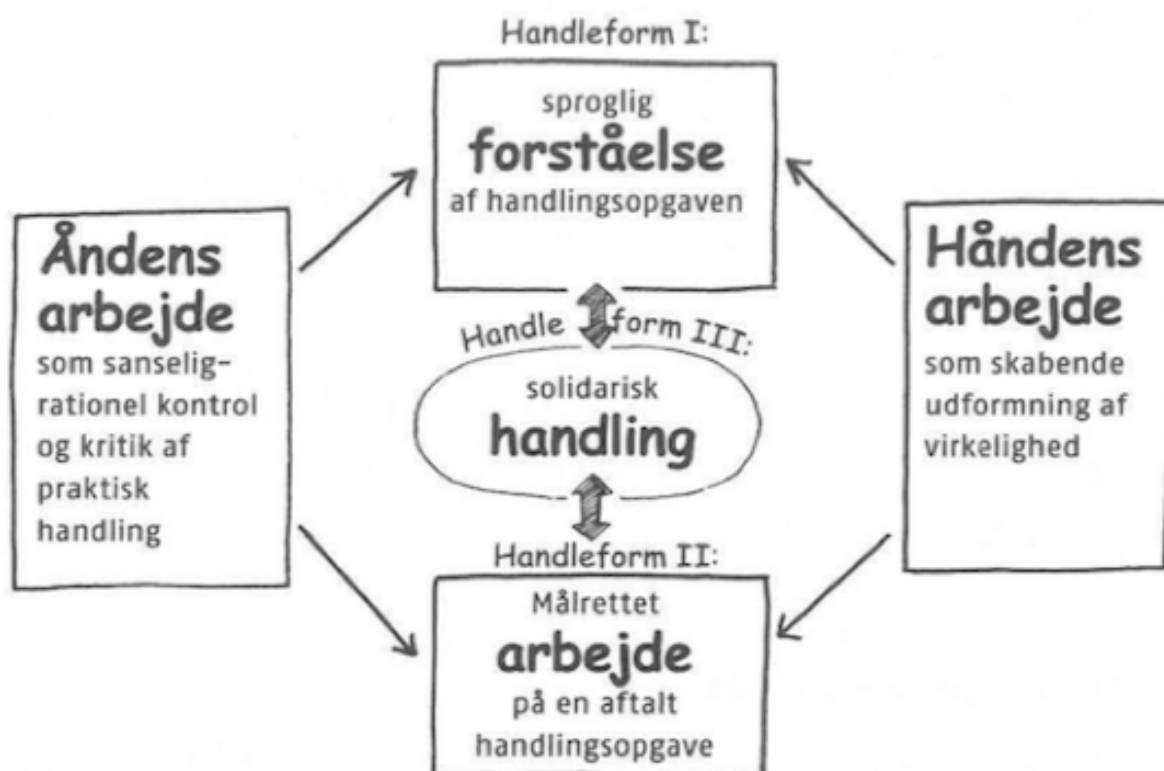
Jeg har valgt at arbejde med modellen 'handleformer' (Jank, 2006, s. 257).

Denne model, HOU, handler om at lade eleverne selv skal udforske, afprøve, opdage, diskutere, forklare, planlægge, forkaste og ikke servere det hele veltilrettelagt for dem (Jank, 2006, s. 255). Jeg vil give dem rammerne for opgaven, men hvad de fylder deres tegneserie med, er op til dem. Der er en fin balance mellem denne form for undervisning, for det er ikke nok at det bare er en sjov undervisning, men de skal også have noget fagligt og fornuftigt ud af det. De skal modtage det med deres sanser, og arbejde med det i deres hænder, og det er vi ser handlingsorienteret undervisning.

Vi vil betegne en undervisning som "handlingsorienteret", når eleverne ikke blot får mulighed for at lære med hovedet, men også med hænder og fødder, med hjertet og alle sanser (Jank, 2006, s. 253).

Jeg valgt at lave et handlingsorienteret forløb, da jeg selv lærer bedst, når jeg visuelt kan koble noget på teorien. Det ville være nemt at lave en powerpoint med tegneseriens komposition, men det vil måske ikke være fængende for eleverne. Det at have fingrene i tingene og selv skabe noget, hjælper en med at huske. Kompositionen bliver håndterligt, og det vil forhåbentlig skabe virkelyst og energi.

Undervisningen går ud fra den empirisk funderede teoretiske præmis, at hele læreprocessen udgøres af en dynamisk vekselvirkning mellem praktisk arbejde og hjernearbejde (Jank, 2006, s. 255). Denne vekselvirkning kan i se i *figur 1*.

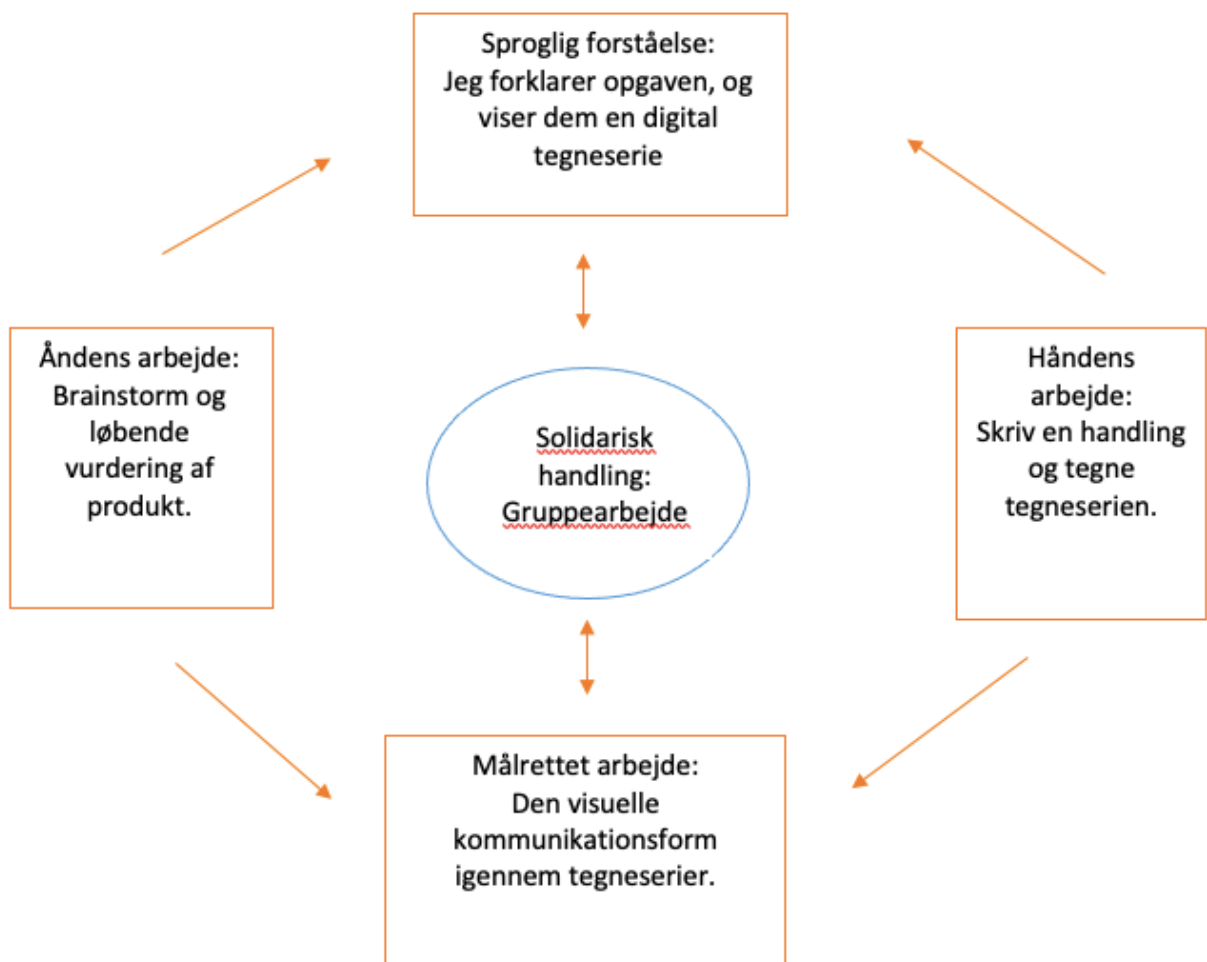

Figur 1, handleformer

I HOU skal åndens og håndens arbejde være afbalanceret i forhold til hinanden. Håndens arbejde er de materielle handlinger der sker, i dette tilfælde er det at lave en tegneserie, og åndens arbejde er alle de åndelige tænkehandling (Jank, 2006, s. 255). Ved at eleverne skal arbejde med et produkt, sætter det deres lyst i første række, og det handler derfor mere om

deres egen drivkraft, end lærerens ønske om at give dem viden. Dette forløb skal udføres i grupper, for at få den sociale og personlige dimension ind i undervisningen. Da de skal lave en valgfri tegneserie, giver det dem mulighed for at tænke over egne interesser og reflektere og videreudvikle dem. (Jank, 2006, s. 254)

Jeg har prøvet at sætte mit forløb ind i *figur 1*, og som i kan se i min model, passer denne didaktiske teori godt på tegneserieforløbet.

Kort didaktisk analyse

Didaktisk kategori	Beskrivelse
Formål og læringsmål	<ul style="list-style-type: none"> - Eleverne tilegner sig ny viden om komposition i tegneserier. - De skal selv lave en tegneserie, hvor de arbejder med farver, dybde, tegneteknikker og forskellige kreative processer. - Eleverne lærer at formidle sig på en ny måde, og skabe en historie ved hjælp af billeder.
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> - Undervisning om tegneseriers komposition, virkemidler, billedernes opbygning og hjælpe eleverne med at lave deres egen tegneserie. - Gruppearbejde - Fremlæggelse/fernisering med feedback på deres produkt.
Metoder	<ul style="list-style-type: none"> - Tavleundervisning - Brainstorm i grupper - Tegneteknikker - Storyboard - Produktion af en tegneserie - Fremvisning ved en fernisering m. feedback.
Medier	<ul style="list-style-type: none"> - Pixton edu (en tegneserie om komposition, og andre ting de skal huske i deres tegneserier) - Mind meister (brainstorm)
Elevforudsætninger	<ul style="list-style-type: none"> - Eleverne har arbejdet med noveller og komposition, så de har kendskab til komposition, men ikke til tegneserier. - Forløber ligger op til den enkeltes niveau, og er derfor differentieret. - Forløbet rammer mange forskellige elever, da der er frie rammer inden for tegneserier, og da der skal tegnes og skrives. Ved at give dem frie rammer inden for forløbet,

	<p>skal eleverne selv bruge deres fantasi og de kan derfor aflevere en tegneserie, som er helt deres egen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det sociale bliver opfyldt af at eleverne skal arbejde i grupper, og da de til ferniseringen, kan se de andres produkt og give feedback. Feedback vil præcisere de mål eleverne skal gå efter, og hjælpe dem med at gøre deres arbejde bedre (Tanggaard, 2009, s. 39).
Tidsmæssig ramme	7 lektioner af 30 min fordelt på 2 dage.

Refleksion før timen

Hvor er din plan mest sårbar overfor ændrede forudsætninger?	Hvad kan du gøre?
Tid – enten at vi ikke har nok tid, eller at de bliver færdig vildt hurtigt.	Sørge for at følge min plan, være omstillingsparat, og så må de lave en ekstra tegneserie hvis de er hurtigt færdig.
Uro i klassen. Et kreativt produkt kan godt skabe mere uro, da eleverne skal arbejde på en anderledes måde, og da der bliver skabt en fri atmosfære i klassen.	Sørge for at have frihed inden for rammerne. Gøre grænserne tydelige, samtidig med at give deres fantasi frit løb.

Refleksion over teori

Det var essentielt at bygge bro mellem dansk og billedkunst, ved at få noget kreativt ind i undervisningen. Det er derfor vigtigt at tænke over hvordan man som lærer gør det på den bedste måde. Når vi arbejder med kreative processer, er det vigtigt, at vi hjælper eleverne med at tro på deres kreative arbejde (Robinson, 2017, s. 227). Vi skal svare med åbne spørgsmål, så der er flere forskellige løsninger, skabe et kreativt miljø hvor deres fantasi bliver sat i gang og komme med flere forskellige måder at se situationer på.

Teaching for creativity involves teaching creatively. There are three related tasks in teaching for creativity: encouraging, identifying and fostering.

(Robinson, 2017, s. 227)

De tre opgaver i den kreative undervisning er at opmuntre, identificere og fremme.

Opmuntrende

Den første opgave i undervisningen for kreativitet inden for ethvert felt er at tilskynde folk til at tro på deres kreative potentiale og til at pleje tilliden til at prøve. Andre vigtige holdninger til kreativ læring er høj motivation og uafhængighed af dømmekraft; en vilje til at tage risici og være initiativrige at være vedholdende og være modstandsdygtig over for falske starter, forkerte drejninger og blindgange. (side 228)

Identificere

Alle kan lære de generelle færdigheder i kreativ tænkning. Derudover har vi alle personlige kreative evner. En kreativ musiker er ikke nødvendigvis en kreativ videnskabsmand; en kreativ forfatter er ikke nødvendigvis en kreativ matematiker. Kreative præstationer er ofte drevet af en persons kærlighed til et bestemt instrument, for materialets fornemmelse, for spændingen ved en arbejdsstil, der fanger fantasien. At identificere folk kreative evner anvende at hjælpe dem med at finde deres kreative styrker: at være i deres element.

Udvikling

Kreativ undervisning sigter mod at:

- fremme eksperimenter og undersøgelser og vilje til at begå fejl
- tilskynde til nye ideer, fri for øjeblikkelig kritik
- tilskynde til udtryk for personlige følelser
- formidle en forståelse af faser i kreativt arbejde
- udvikle en bevidsthed om rollerne som intuition og æstetisk vurdering;
- lette kritisk evaluering af ideer.

Jeg startede undervisningen ud med at vise dem en tegneserie jeg selv havde lavet, og snakkede i klassen om de forskellige processer vi skulle igennem, og det gjorde jeg for at eleverne kunne føle sig trygge i den opgave de skulle i gang med. Jeg gik rundt mellem grupperne og hørte deres idéer og opmuntrede dem i deres idéer. Det var vigtigt at eleverne ikke følte at de kunne fejle i deres tegneserie, og det var også derfor jeg gav dem frit spil i forhold til tema, emne og handling. Jeg gav dem frit spil inden for rammerne, og det var også med til at skabe motivation, da de selv skulle skabe et produkt. De havde masser af motivation til opgaven, og synes at det var en sjov opgave, men det var også lidt svært at få

udfyldt alle felterne. Da det skete, kaldte de på mig, og jeg lyttede til deres idé, spurgte ind til historien, men i sidste ende var det deres egen motivation der fik dem til at fortsætte og gennemføre.

Denne form for kreativ undervisning ramte mange af eleverne, men der var også mange som syntes at det var lidt svært at få tegnet tegningerne. Ikke alle er lige gode til at tegne, og det kan især være svært i gruppearbejde da eleven kan være bange for at ødelægge det for de andre. Jeg snakkede med grupperne, og hjalp dem med at dele det op. Den person som er bedst til at skrive, stod for at skrive historien, og dem der var bedst til at tegne, stod for at tegne. Mange af grupperne havde selv delt det op, men der var nogen grupper hvor jeg lige skulle hjælpe med at finde deres kreative styrker.

Det får mig til at tænke over, hvorfor jeg valgte en kreativ undervisning. Det nemme valg ville have været at stille mig op og give en klassisk tavleundervisning om komposition og tegneserier, men man må vurdere, ”i hvor høj grad læremidlet i tilstrækkelig grad tilgodeser differentiering, om mulighederne for differentiering kan udnyttes af eleverne i hans klasse, eller om der skal træffes foranstaltninger for at kompensere for manglende muligheder” (Gissel, 2015, s. 333). Det er vigtigt at bruge den didaktiske trekant (Nørregaard Rasmussen, 2008) og huske på samspillet mellem læreren, eleven og det faglige indhold. Eleverne skal ses, og der skal differentieres og en god måde at gøre det på, er gennem det faglige indhold. Med denne med denne vurdering blev jeg inspireret af teorien om handlingsorienteret undervisning, ved at benytte midlet tegneserieproduktioner til at understøtte budskabet.

Evaluering af undersøgelsen

Evaluering er vigtigt for mig, da jeg kan bruge det til at blive bedre. Jeg kommer helt sikkert til at stå i lignende situationer fremadrettet, og derfor er det godt at tænke det igennem og lære af det. Jeg har haft denne klasse før, så det var dejligt at være tilbage i klassen. Det gav mig hurtigt autoritet, og det smittede af på de nye elever. Jeg var lidt nervøs for at komme tilbage og stå foran en klasse, men det faldt mig heldigvis helt naturligt og jeg følte mig på hjemmebane. Men det betød meget at jeg havde lavet en god lektionsplan, og at jeg havde den at følge. Eleverne sagde at det havde været en sjov og lærerig undervisning, og at det var rart at der skete noget anderledes. Næste gang vil jeg gerne gøre lidt mere ud af en evaluering

fra dem. Det kunne være at de alle skulle skrive 3 ting ned, eller et spørgeskema, for det kunne være rart at få nogle konkrete tanker på min undervisning fra dem.

Mange var blevet lidt udfordret på deres kreative styrker og svagheder, men de brugte de andre i gruppen og mig, til at læne sig op ad. Jeg havde bedt klasselæreren at lave grupperne for mig, da jeg ikke ved hvem der arbejder godt sammen med hvem. Det fungerede godt, for klasselæreren ved hvem der arbejder godt sammen, og hvem der ville skabe ekstra uro. Hun placerede dem også i klassen, så de grupper der skulle have lidt ekstra hjælp, sad tættest på mig. Det gjorde det nemt for mig at følge med i deres proces og hjælpe når de gik i stå.

Hvad gik godt?

Jeg synes overordnet at undervisningen gik godt. De forstod opgaven, viste interesse og lyttede godt efter da jeg forklarede komposition. Jeg fulgte min tidsplan og den fungerede godt. Det var godt at have gjort sig så mange overvejelser inden, da jeg nemmere kunne udføre undervisningen. Jeg havde printet min lektionsplan ud, så jeg kunne slagvisk følge den, samt skrive dagsplanen på tavlen, så eleverne vidste hvad der skulle ske.

Jeg fangede deres interesse med min Pixton tegneserie, og det var en god måde at gennemgå teori på, da det er underholdende at se på. En anden god ting, var storyboards. Eleverne kunne bruge den til skabelon, og derfor var det lettere for dem at gå i gang med tegneserien. Det mindskede også stavfejl og tegnefejl på deres endelige tegneserie, da de havde en tydelig plan at gå efter. Jeg snakkede med dem om at tænke på hvilke farver, tegneteknik og lag, da det alt sammen er med til at fortælle historien, og man kan se på de forskellige tegneserier at hver gruppe har gjort det forskelligt. Se elevernes produkter i bilag 6, 7 og 8. En af de ting jeg snakkede med mine elever om var, at alt i tegneserien skulle farves, så der måtte f.eks. ikke være hvide vægge. Det skaber en god effekt når man kigger på tegneserierne, og det var eleverne enig med mig i.

Vi afsluttede forløbet med en fernisering, og det var en hyggelig oplevelse. Tegneserierne blev limet på farvet karton, og hængt op i klassen. Hver gruppe fremlagde foran klassen, hvor de fortalte om deres tegneserie, og fik feedback af mig og deres lærer, og derefter gik eleverne rundt og kiggede på de andres tegneserier. Der blev grint og snakket livligt om dem og stemningen var rigtig god. Derudover kom der også noget bevægelse i klassen, og eleverne fik mulighed for at snakke med de andre, fra de andre grupper. Eleverne fik et glas champagne (saftevand), mens de gik rundt og betragtede værkerne. Det gik stille og roligt for sig, og eleverne satte sig på deres pladser når de var færdige.

Hvad kunne have gået bedre?

Det svære ved denne opgave, og der hvor jeg oplevede uro, var at der oftest kun var 1 person som kunne tegne ad gangen. Det betød at der næsten altid var 2 i gruppen, som sad og kiggede. De fleste elever kunne godt finde ud af at bruge denne ventetid, og fulgte med i hvad der blev lavet, men der var også elever som mistede koncentrationen. De elever skulle hele tiden mindes om at hjælpe hvis de kunne, og ellers ikke forstyrre de andre i klassen. En anden problematik jeg stødte på var, at det blev en lang dag. Jeg havde dem fra 08:00-13:00 den første dag, og deres første frikvarter blev inde frikvarter, fordi det regnede. Der kunne de godt have brugt noget frisk luft, og at komme ud af klassen. Jeg åbnede vinduerne og luftede ud, men et miljøskift ville have været bedre. Imod slutningen af timen, kunne jeg mærke at eleverne blev mere ukoncentreret, og nogen af dem havde svært ved at fordybe sig. Der var én gruppe som ikke fik farvelagt færdigt, da de en fra gruppen var blevet syg. Det kan man se på deres tegneserie, da de ikke nåede at farve den færdig.

Hvad vil jeg gøre anderledes næste gang?

Næste gang vil jeg dele dem op i grupper af 2 personer, da det er nemmere at være i gang hele tiden, fordi det er nemmere at sidde 2 personer om ét stykke papir.

En anden idé ville være at bruge mere tid på undervisningen. Hvis min undervisning var fordelt over flere uger, ville projektet have fået en anden form for energi. Eleverne ville hele tiden komme tilbage til deres tegne serie, og se dem med nye øjne, og med fornyet motivation. Den undervisning ville måske også have virket som et frirum, da de vidste hvad de skulle arbejde med og fordybe sig i. Der ville være mere plads til nye idéer, og mere tid til at udføre opgaven. En anden måde at mindske uroen på, og skabe fordybelse, er ved at sætte noget roligt musik på. Musik sætter stemningen, og det kunne have været et godt redskab til undervisningen. Udover det ville der være en naturlig start/stop, ved at jeg kunne slukke musikken hvis jeg skulle give en besked, og tænde den når de skulle arbejde videre.

Angående evaluering og fernisering kunne man også gøre det større. Man kunne lave ferniseringen anderledes ved at hænge det op ude på gangen, og så invitere skolerektor, andre klasser og evt. forældre over. Det havde vi ikke mulighed for denne gang, da klasserne ikke må blive blandet pga. Covid19.

Hvis skolen havde adgang til skoletube, ville jeg lave forløbet over Pixton, så eleverne kunne arbejde med et digitalt medie. Det tror jeg at de ville elske, og samtidig ville det også

mindske mange af de problematikker jeg stødte på, da de ville kunne arbejde på hver deres computer, og være kreative på en anden måde end at tegne.

Konklusion

For at få konklusionen, kan du se min DIGItalk:

<https://www.skoletube.dk/video/6870156/678576951>

Litteraturliste

- Børne- og undervisningsministeriet . (03. Juni 2019). *Billedkunstfagets formål*. Hentet fra emu.dk: <https://emu.dk/grundskole/billedkunst/formaal?b=t5-t19>
- Gissel, S. T. (2015). Lærerens brug af læremidler. I *Effektiv undervisning*. Hans Reitzel .
- Jank, W. &. (2006). I W. &. Jank, *Handlingsorienteret undervisning*. (s. 253-273). Kbh: Gyldendal.
- Nørregaard Rasmussen, T. (2008). I *Planlægningsmodeller: En støtte og en udfordring til lærerens viden* (s. 108–128). Aarhus: Kvan.
- Robinson, K. (2017). I *Learning to be creative* (s. 209-237). John Wiley & Sons Inc. .
- Tanggaard, L. (2009). I L. Tanggaard, *Kan man lære at være kreativ?* Aalborg: Aalborg universitetsforlag.
- Undervisningsministeriet, B. o. (04. 02 2019). *Fagets formål dansk*. Hentet fra EMU: <https://emu.dk/grundskole/dansk/formaal?b=t5-t8>
- Undervisningsministeriet, B. o. (10. 01 2020). *Børne- og Undervisningsministeriet*. Hentet fra Folkeskolens formål: <https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-maal-love-og-regler/om-folkeskolen-og-folkeskolens-formaal/folkeskolens-formaal>

Bilag

Bilag 1

Lektionsplan

Sekvens	Beskrivelse	Formål	Indhold	Aktivitet /undervisningsform U: underviser E: elever	Varighed	Evaluering og feedback
1	Intro til forløb, tegneserier og komposition. Vise dem en tegneserie fra pixton, hvor jeg gennemgår tegneserie komposition.	Gøre det klart for eleverne, hvad vi skal, samt binde det sammen med emnet.	Eleverne bliver vist projektet, og de forskellige metoder vi skal igennem.	Tavleundervisning, introduktion, pixton tegneserie og valg af emner i grupperne.	Hele lektionen	Jeg bruger formativ evaluering, ved at gå rundt mellem eleverne, og høre deres idéer til emnet.
2	Gennemgang af en brainstorm i mindmeister. Del dem op i grupper. Brainstorm af valgt emne. Lav et simpelt storyboard.	Eleverne skal bruge deres fantasi og viden, til hvordan de vil lave tegneserien. De skal formulere sig i stikord, og tænke deres tegneserie igennem.	Eleverne skal brainstorme i det valgte emne, og sætte så mange stikord på de kan. De skal lave et storyboard, med stikord for hvad de skal tegne og lave.	Gennemgå en brainstorm sammen i mindmeister. Brainstorm i grupper. Lav et storyboard i grupper.	Hele lektionen.	Jeg bruger formativ evaluering, ved at gå rundt mellem eleverne, og se deres brainstorm og storyboard.
3-4	Gennemgå forgrund, mellemgrund og baggrund, samt snakke om farver. Start på deres tegneserier.	Gennemgang af teorier i billedkunst. Starte på deres tegneserier.	Eleverne skal lave deres tegneserie, og de skal tænke over hvordan de får dybde i deres billeder.	Billedkunst teori på tavlen. Tegne deres tegneserier i grupperne.	2 lektioner.	Jeg bruger formativ evaluering, ved at gå rundt mellem eleverne og se deres tegneserie.
5-6	Fortsæt med deres tegneserier.	De skal fortsætte med deres tegneserier.	Eleverne skal lave deres tegneserie, og de skal tænke over hvordan	Tegne deres tegneserier i grupperne.	2 lektioner.	Jeg bruger formativ evaluering, ved at gå rundt mellem

			de kommunikerer igennem teksten i tegneserien.			eleverne og se tegneserier, samt give dem konstruktiv kritik på det, de allerede har lavet.
7	Fremlæggelse/ fernisering af deres tegneserier.	Gøre eleverne fortrolige med, at vise de andre elever deres færdige produkt, og modtage konstruktiv kritik.	Eleverne skal i hænge deres tegneserie op til fremvisning, og modtage feedback fra mig, og de andre elever.	Fremlæggelse/ fernisering og feedback.	Hele lektionen.	Jeg vil give feedback på deres arbejdsproces og deres færdige resultat. De andre elever skal også give feedback, for at gøre dem komfortable med at vise deres produkt, og det vil forhåbentlig styrke fællesskabet.

Observationsskema *Bilag 2*

Dato	Elevernes engagement (1-5)	I hvilken grad fik jeg nået min planlagte undervisning (1-5)	Evt. andre kommentarer
1 Lektion	5	5	Klassen var meget engageret i at lave deres tegneserie. Fulgte godt med i tegneserien (komposition) Klasselæreren har lavet grupperne og de er 3-4 i hver gruppe. Det havde nok været nemmere at alle var i gang hvis grupperne havde været mindre, men så skulle der også have været mere tid. Det var desværre ikke muligt grundet covid19.
2 Lektion	4	5	De vil meget gerne snakke om deres idéer på tværs af klasserne. Derfor kom der lidt uro. Vi åbnede vinduerne og fik noget frisk luft ind.
3 Lektion	3	5	Klassens time længde er lidt anderledes, pga. Covid19, så den første time var fra 08:00-10:00. Jeg gav en 5 minutters pause, men de blev trætte mod slutningen. Det var svært for dem at holde koncentrationen, da det ofte kun var 1 der kunne tegne ad gangen.
4 Lektion	4	5	Det regnede, så de havde inde frikvarter. De kunne have haft godt af en løbetur. De fortsætter med at tegne, og det er lidt ensartet.

5 Lektion	4	4	Nu begynder de at være færdige.
6 Lektion	5	5	Opstart af undervisning. De færdiggjorde deres tegneserier, limede det på et stykke karton og hang dem op.
7 Lektion	5	5	Fernisering/fremlæggelse. Alle grupperne fremlægger deres tegneserie for mig og klassen, og ellers går eleverne rundt og kigger. Jeg havde saftvand og kiks, som erstatning for champagne og snacks.

Pixton tegneserie med beskrivelse af komposition.

Bilag 3

Gennemgås på skærmen i klassen.

Storyboard til grupperne.

Bilag 4

Printes på A3 papir.

Overskrift

Handling

Tema

Personer

Miljø

Tegneserie skabelon.

Bilag 5

Printes på A3 papir.

Bilag 8

